2024

UTJECAJI NA ODGOJ MLADIH

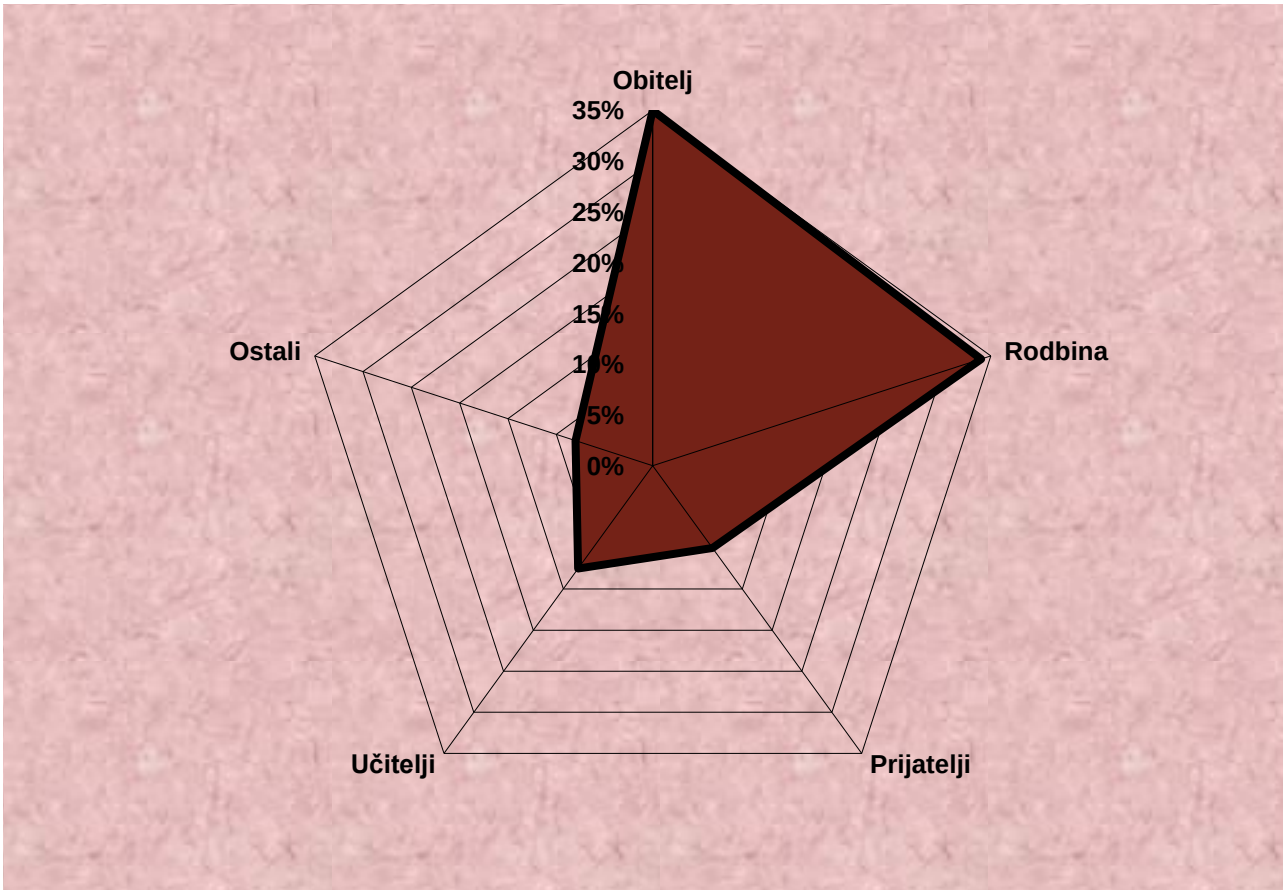
LADISLAV BOGNAR

27.1.2024.

TKO SVE UTJEČE NA ODGOJ MLADIH

Kako se danas sve više susrećemo s neprimjerenim ponašanjem mladih važno je znati tko sve i koliko utječe na odgoj mladih. Zato bih ovdje iznio svoje rezultate istraživanja. Detaljnije se može pročitati u Metode i postupci u odgoju (ladislav-bognar.net) . Najveći utjecaj ima uža obitelj. Tu se misli na roditelje i braću i sestre 35%. Gotovo podjednak utjecaj ima i šira porodica i rodbina kao što su bake i djedovi, stričevi, tete, ujaci, bratići i sestrične i sl. 34%. dakle obiteljsko i porodično okruženje gotovo 70% utječe na formiranje mladih ljudi. Nastavnici i škola općenito utječu 12,5%, a prijatelji, vršnjaci, dječje grupe gotovo kao i škola 10% i ostali oko 8%. Budući da govorim kao pedagog i osoba vezana za školski sustav želio bih napomenuti, da škole i ovih 12,5% mogu učiniti efikasnijim ako svoje djelovanje vezuje uz suradnju s najjačim odgojnim činiteljima a to su roditelj i šire porodično kruženje. Ta suradnja se ne bi smjela svesti na razgovore o ocjenama ili opravdavanje izostanaka, što se sad vidim nudi kao velika inovacija, nego to znači da treba iznalaziti mnoge načine da i roditelji, bake i djedovi, braća i sestre participiraju u aktivnostima škole prema svojim interesima i mogućnostima. Uz svaku učionicu bi trebao biti lijepo uređen kutak za suradnju s roditeljima gdje se u prijatnom okruženju može s roditeljima razgledati dječja mapa u koje učenici ulažu svoje najbolje radove, mogu se voditi „razgovori u troje“ u kojima sudjeluju uz razrednicu/razrednika netko od roditelja i učenik ili učenica o kojoj je riječ. Nije lijepo da se o učeniku razgovara iza njegovih/njenih leđa. Razredni list u kojem sudjeluju svi učenici ili razredna web stranica mogu biti vrlo efikasan način suradnje s obitelji. Znam da naši kreativni učitelji, nastavnici i profesori imaju još mnogo kreativnih ideja.

Na slici: Utjecaji na odgoj mladih

PRIJATELJI

Kad djeca dođu u adolescentske godine naglo raste utjecaj vršnjaka i prijatelja. To je burno razdoblje u koljem djeca postaju postupno odrasli ljudi mladići i djevojke. Prema mom istraživanju prijatelji utječu na razvoj mlade osobe 10% skoro kao i škola. Ako to znamo onda i mi koji se bavimo u svojim nastojanjima moramo računati i na utjecaj grupe vršnjaka. Taj utjecaj može biti pozitivan i poticajan za pojedinca, a može biti i negativan jer se tu javlja i fenomen vršnjačkih bandi.
Jedan pedagog koji se bavio pojačanom brigom i nadzorom (mjera koja se izriče maloljetnicima uhvaćenim u kriminalu) primijetio je da se mladić koji mu je dodijeljen na brigu zapravo potpuno normalno ponaša, ali kad se sastane s vršnjacima s kojima se druži onda rade razne nepodopštine. Zato se pokušao povezati s tom grupom i zajedno s njima organizirao njima zanimljive aktivnosti. Osnovali su dramsku grupu koja je svojim scenskim nastupima uveseljavala djecu u bolnicama, umirovljenike u domovima, beskućnike u pučkim kuhinjama. Njihovo djelovanje postalo je zapaženo pa su o njima pisali i mediji. Kad je taj pedagog dobio novog delikventa na brigu uključio ga je u ovu grupu što je imalo pozitivan učinak.
U školskim uvjetima odgojni utjecaj se udvostručuje ako djelujemo putem dječjih kolektiva kao što je razredna zajednica, grupe slobodnih aktivnosti. Pri tome je važno da grupa uvijek ima pred sobom cilj koji žele ostvariti vlastitim zalaganjem, tzv. „sutrašnju radost“.

Na slici: Plesna gripa iz jedne naše eksperimentalne škole izvodi ples na glazbu R. Straussa: „Tako je govorio Zaratustra“.

NAVIJAČKE SKUPINE

Na odgoj mladih značajno utječu i navijačke skupine. Gledanje sportskih priredaba i navijanje za svoje simpatizere uobičajen je dio sportskih aktivnosti. No u nogometu s razvio fenomen

navijačkih skupina koje djeluju kao organizirane grupe u kojima je uzeo maha navijački huliganizam. Već po njihovom nazivu vidi se da su okrenute nasilju i destrukciji: Armada (vojska, oružana sila), Kohorta (rimska vojna jedinica), Demoni (sluge Sotone), Torcida (na portugalskom znači „upleteni“), Bad Blue Boys (loši plavi dečki). Njihova osnovna aktivnost trebala bi biti navijanje za vlastiti klub, ali to je često popraćeno nasilničkim ponašanjima u gradovima, sukobima s drugim navijačkim grupama, pravljenje nereda na stadionima od bacanja petardi, bengalki, dimnih bombi, kidanja stolica, tuče na stadionima što sve ometa normalno odvijanje sportskog susreta, a uvelike ugrožava ostale gledatelje pa sve manje ljudi i dolazi na takve susrete. Detaljnije o tome u tekstu https://zir.nsk.hr/islandora/object/pravo%3A5518/datastream/PDF/view Vrhunac takvog ponašanja bio je odlazak BBB navijača u Grčku radi tučnjave u kojoj je bio i jedan smrtni slučaj. Da je takvo ponašanje i društveno poticano vidi se po veličanju značenja huliganskih nemira na prekinutoj utakmici između Dinama i Crvene zvezde 1990. godine koji su proglašeni domoljubnim činom i simbolom hrvatskog otpora. Sad se naravno treba pitati kakvo povijesno značenje ima makljaža između dinamovih i hajdukovih navijača koju gledamo svih ovih godina.

Očito je da je stanje vrlo zabrinjavajuće i kako vidimo za rješavanje ovog problema jedino je zadužena policija, a ona sigurno nije u stanju zaustaviti uzroke.

Na slici: Navijački sukob na prekinutoj utakmici Dinama i Crvene zvezde 1990. koji se veliča kao povijesni iako je kasnije ponovno normalno gostovala Crvena zvezda i nastavljeno prvenstvo.

DOBRI PRIMJERI

Iako je u nas stanje s navijačkim grupama zabrinjavajuće pa i društveno opasno ne možemo reći da nema i pozitivnih primjera. U raznim kriznim situacijama kao što je bila velika poplava u Slavoniji, potres u Zagrebu i na Baniji, požari u Dalmaciji navijačke skupine su bile među prvima koje su pružile pomoć. Često i same organiziraju različite dobrotvorne inicijative, davanje krvi, pomoć beskućnicima, pomaganje pri preseljenju dječjeg odjela bolnice, prikupljanje sredstava za nabavku nove opreme. Iako oni koji se bave ovom problematikom govore da to obično nisu isti pojedinci koji prave nerede jer u navijačkim grupama postoje i

pojedinci koji su protiv nasilja mada mu se sami ne mogu suprotstaviti. Javljaju se i nove navijačke grupe koje drugačije vide svoju ulogu od uobičajene. Tako u HNK Gorica postoji navijačka grupa Good Boys. „Mi želimo biti dobri dečki i želimo navijati za svoj klub. Naše geslo je; navijamo i volimo svoje, a ne vrijeđamo druge. Mi smo dobri gorički dečki“, kaže nam Bobi koji je dio Good Boysa.

Na slici: Navijačka grupa HNK Gorica koja nosi naziv „Good Boys“

KAKO RIJEŠITI NASILJE U NAVIJAČKIM SKUPINAMA

Većinom se u nas misli da treba pooštriti kazne i efikasniju policijsku intervenciju kako bi se zaustavilo nasilničko ponašanje u kojem sudjeluje velik broj mladih. Ipak iskustva zemalja koje su uspješno riješile ovaj problem govore drugačije. Nogometni klubovi trebaju svoje navijače tretirati kao vlastite članove i kao što imaju stručne ljude koji vode nogometnu školu, juniore i seniorske ekipe trebaju imati i stručne ljude koji vode navijače. To trebaju biti ustrojene organizacije sa svojim članovima, rukovodstvima i demokratskim načinom funkcioniranja čiji je zadatak ne samo da bodre vlastiti klub nego da i doprinose njegovom ugledu u društvu. One imaju svoje predstavnike i u rukovodstvima klubova.

Treba sustavno raditi i na razvijanju kulture navijanja koje se ne smije svesti na besmisleno urlanje i drmusanje za vrijeme utakmice nego treba stalno kreirati nove i efektne načine navijanja kao npr.

- Kreiranje različitih koreografija pomoću kartona ili tkanina različitih boja koje ima svaki navijač i koje na početku susreta izražavaju podršku klubu, a za vrijeme utakmice se mogu mijenjati nekoliko puta. Sve to naravno treba prethodno dobro uvježbati vidi priloženu sliku).

- Kreiranje himne vlastitog kluba i navijačkih pjesama koje se pjevaju za vrijeme utakmice. To mogu biti i poznate pjesme koje aludiraju na boje kluba kao ona „Nosi mi se bijela boja“ za navijače Hajduka.
- Umjesto pojedinih instrumenata i bubnjeva koji samo stvaraju buku mogli bi navijači imati svoju glazbu koja bi se za vrijeme utakmice javljala s poznatim melodijama koje simboliziraju njihov klub, a posebno kada padne gol.
- Vrlo efektne su različite plesne scene kada se gledatelji postepeno ustaju i sjedaju i tako stvaraju sliku valova u ritmu pjesme ili glazbe koja svira.
- Kreiranje navijačkih rekvizita majica, šalova, kapa, zastavica također je važan posao za navijačke organizacije.
- U kulturu navijanja spada i način kako će se na kraju pozdraviti vlastita ekipa, ali i uputiti suparničkoj aplauz ako je pobijedila.

To su samo neke od ideja koje mogu doprinijeti da sportski susreti postanu mjesta ugodnog doživljaja na koja će rado dolaziti cijele obitelji sa svojom djecom. Neke zemlje su u tome uspjele zašto ne bismo i mi.

Koreografija navijača Borusije uoči meča s Ajntrahtom

One zemlje koje su u tome uspjele pretvorile su navijačke skupine u one koji stvaraju ugodnu klimu na stadionima kako bi i obitelji s djecom mogli prisustvovati bez straha na sportskim susretima. Da je to moguće vidljivo je iz teksta koji prilažem.

https://slobodnadalmacija.hr/sport/ostalo/navijaci-ne-moraju-biti-tako-divlji-evo-kako-se-njemacka-uspjela-izboriti-s-nasiljem-na-stadionima-1313881